

32003L0009

6.2.2003

JURNALUL OFICIAL AL UNIUNII EUROPENE

L 31/18

DIRECTIVA 2003/9/CE A CONSILIULUI
din 27 ianuarie 2003
de stabilire a standardelor minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 63 primul paragraf punctul (1b),

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽³⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽⁴⁾,

întrucât:

- (1) O politică comună în domeniul azilului, cuprinzând un sistem european comun de azil, este un element constitutiv al obiectivului Uniunii Europene de stabilire progresivă a unui spațiu de libertate, securitate și justiție deschis celor care, forțați de împrejurări, caută în mod legitim protecție în Comunitate.
- (2) La reuniunea sa specială de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, Consiliul European a convenit să acționeze pentru instituirea unui sistem european comun de azil, bazat pe aplicarea integrală și globală a Convenției de la Geneva privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967, menținând astfel principiul nereturnării.
- (3) Concluziile de la Tampere prevăd că acest sistem european comun de azil ar trebui să cuprindă, în scurt timp, condiții minime comune pentru primirea solicitanților de azil.
- (4) Stabilirea unor standarde minime pentru primirea solicitanților de azil constituie un pas important pentru instituirea unei politici europene în domeniul azilului.
- (5) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Prezenta directivă urmărește, în special, garantarea respectării depline a demnității umane și promovarea aplicării articolelor 1 și 18 din Carta menționată anterior.
- (6) În ceea ce privește tratamentul persoanelor care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive, statele membre trebuie să respecte anumite obligații care le revin în

temeiul instrumentelor de drept internațional la care sunt părți și care interzic discriminarea.

- (7) Este necesară adoptarea unor standarde minime pentru primirea solicitanților de azil care să fie suficiente, în principiu, pentru a le garanta un nivel de trai demn și condiții de viață comparabile în toate statele membre.
- (8) Armonizarea condițiilor de primire a solicitanților de azil ar trebui să contribuie la limitarea mișcărilor secundare ale solicitanților de azil, influențate de diversitatea condițiilor de primire.
- (9) Primirea grupurilor cu nevoi speciale ar trebui să fie concepută special pentru a putea răspunde acestor nevoi.
- (10) Primirea solicitanților de azil deținuți ar trebui să fie concepută special pentru a răspunde nevoilor acestora în situația respectivă.
- (11) Pentru a asigura respectarea garanțiilor minime de procedură care constau în posibilitatea de a contacta organizații sau grupuri de persoane care acordă asistență judiciară, este necesară furnizarea informațiilor privind organizațiile și grupurile de persoane respective.
- (12) Este necesară limitarea posibilităților de abuz al sistemului de primire, prevăzându-se cazuri de limitare sau retragere a condițiilor de primire pentru solicitanții de azil.
- (13) Ar trebui să fie asigurate eficiența sistemelor de primire naționale și cooperarea dintre statele membre în ceea ce privește primirea solicitanților de azil.
- (14) Ar trebui să fie încurajată coordonarea adecvată între autoritățile competente cu privire la primirea solicitanților de azil și, prin urmare, ar trebui să fie favorizate relațiile armonioase între comunitățile locale și centrele de cazare.
- (15) Este în însăși natura standardelor minime ca statele membre să poată prevedea sau menține condiții mai favorabile pentru resortisanții țărilor terțe și pentru apatrizii care solicită unui stat membru protecție internațională.
- (16) În același spirit, statele membre sunt invitate să aplice dispozițiile prezentei directive procedurilor de examinare a solicitărilor altor forme de protecție decât cea care decurge din Convenția de la Geneva pentru resortisanții țărilor terțe și pentru apatrizi.
- (17) Este necesară evaluarea periodică a punerii în aplicare a prezentei directive.

⁽¹⁾ JO C 213 E, 31.7.2001, p. 286.

⁽²⁾ Aviz emis la 25 aprilie 2002 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ JO C 48, 21.2.2002, p. 63.

⁽⁴⁾ JO C 107, 3.5.2002, p. 85.

- (18) Întrucât obiectivul acțiunii preconizate, și anume stabilirea unor standarde minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre, nu poate fi suficient îndeplinit de statele membre și, prin urmare, datorită dimensiunilor sau efectelor acțiunii propuse, poate fi mai bine realizat la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității menționat la articolul 5 al tratatului. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul menționat, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea acestor obiective.
- (19) În conformitate cu articolul 3 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Regatul Unit și-a notificat, prin scrisoarea din 18 august 2001, dorința de a participa la adoptarea și aplicarea prezentei directive.
- (20) În conformitate cu articolul 1 din protocolul menționat anterior, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei directive. În consecință, și fără a aduce atingere articolului 4 din protocolul menționat mai sus, dispozițiile prezentei directive nu se aplică Irlandei.
- (21) În conformitate cu articolele 1 și 2 ale Protocolului privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive și, prin urmare, nu este obligată în temeiul acesteia și nici nu face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECTIV, DEFINIȚII ȘI DOMENIU DE APLICARE

Articolul 1

Obiectiv

Prezenta directivă are ca obiectiv stabilirea unor standarde minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive:

- (a) „Convenția de la Geneva” înseamnă Convenția privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967;
- (b) „cerere de azil” înseamnă o cerere prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid, care poate fi interpretată ca o cerere de protecție internațională de către un stat membru, în temeiul Convenției de la Geneva. Oricare cerere de protecție internațională este prezumată a fi o cerere de azil, cu excepția cazului în care resortisantul unei țări terțe sau apatridul solicită în mod explicit o altă formă de protecție, care poate face obiectul unei cereri separate;

- (c) „solicitant” sau „solicitant de azil” înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a făcut o cerere de azil, cu privire la care nu s-a pronunțat încă o hotărâre definitivă;
- (d) „membrii familiei” înseamnă în măsura în care familia era deja constituită în țara de origine, următorii membri ai familiei solicitantului, care sunt prezenți în același stat membru, în legătură cu cererea de azil:
- (i) soțul solicitantului de azil sau partenerul său necăsătorit cu care se află într-o relație stabilă, atunci când legislația sau practica statului membru în cauză tratează cuplurile necăsătorite într-un mod comparabil cu cel al cuplurilor căsătorite, în temeiul legislației sale privind străinii;
- (ii) copiii minori ai cuplului menționat la punctul (i) sau ai solicitantului, cu condiția să fie necăsătoriți și în întreținerea sa, indiferent dacă sunt născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau dacă au fost adoptați, în conformitate cu legislația internă;
- (e) „refugiat” înseamnă orice persoană care îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 1 punctul (A) din Convenția de la Geneva;
- (f) „statut de refugiat” înseamnă statutul acordat de un stat membru unei persoane refugiate care este admisă în această calitate pe teritoriul acestui stat membru;
- (g) „procedură” și „căi de atac” înseamnă procedurile și căile de atac prevăzute de statele membre în legislația lor internă;
- (h) „minori neînsoțiți” înseamnă persoane sub optsprezece ani, care sosesc pe teritoriul statelor membre neînsoțiți de un adult responsabil pentru aceștia prin lege sau obicei, și cât timp nu sunt efectiv în întreținerea unei astfel de persoane; definiția respectivă include, de asemenea, minorii care sunt lăsați neînsoțiți după intrarea lor pe teritoriul statelor membre;
- (i) „condiții de primire” înseamnă ansamblul măsurilor luate de statele membre în favoarea solicitanților de azil, în conformitate cu prezenta directivă;
- (j) „condiții materiale de primire” înseamnă condițiile de primire incluzând cazarea, hrana și îmbrăcămintea, furnizate în natură sau sub formă de alocații financiare sau tichete, precum și o alocație zilnică;
- (k) „detenție” înseamnă orice măsură de izolare a unui solicitant de azil de către un stat membru într-un loc determinat, în care solicitantul de azil este lipsit de libertatea de circulație;
- (l) „centru de cazare” înseamnă orice loc utilizat pentru cazarea colectivă a solicitanților de azil.

Articolul 3

Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta directivă se aplică tuturor resortisanților țărilor terțe și apatrizilor care depun o cerere de azil la frontiera sau pe teritoriul unui stat membru, cât timp aceștia sunt autorizați să rămână pe teritoriul respectiv în calitate de solicitanți de azil, precum și membrilor familiilor acestora, în cazul în care sunt incluși în cererea de azil respectivă, în conformitate cu legislația internă.

(2) Prezenta directivă nu se aplică cererilor de azil diplomatic sau teritorial prezentate reprezentanțelor statelor membre.

(3) Prezenta directivă nu este aplicabilă atunci când se aplică Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane deplasate și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri ⁽¹⁾.

(4) Statele membre pot decide să aplice prezenta directivă procedurilor de examinare a solicitărilor unor alte forme de protecție decât cea care decurge din Convenția de la Geneva pentru resortisanții țărilor terțe sau apatrizii care nu sunt considerați refugiați.

Articolul 4

Dispoziții mai favorabile

Statele membre pot adopta sau menține dispoziții mai favorabile cu privire la condițiile de primire a solicitanților de azil și a rudelor apropiate ale solicitantului care se află în același stat membru, atunci când depind de acesta sau, din motive umanitare, în măsura în care dispozițiile respective sunt compatibile cu prezenta directivă.

CAPITOLUL II

DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND CONDIȚIILE DE PRIMIRE

Articolul 5

Informarea

(1) Statele membre informează solicitanții de azil, într-un termen rezonabil, care să nu depășească cincisprezece zile de la data depunerii cererii de azil la autoritatea competentă, cel puțin despre avantajele de care pot beneficia și despre obligațiile pe care trebuie să le respecte cu privire la condițiile de primire.

Statele membre se asigură că solicitanților le sunt furnizate informații despre organizațiile sau grupurile de persoane care acordă asistență juridică specifică și despre organizațiile care îi pot ajuta sau informa cu privire la condițiile de primire disponibile, inclusiv îngrijirile medicale.

(2) Statele membre se asigură că informațiile prevăzute la alineatul (1) sunt furnizate în scris și, pe cât posibil, într-o limbă pe care se presupune că solicitanții o înțeleg. După caz, informațiile respective pot fi furnizate și oral.

⁽¹⁾ JO L 212, 7.8.2001, p. 12.

Articolul 6

Documente

(1) Statele membre se asigură că solicitanții primesc, într-un termen de trei zile de la data depunerii cererii la autoritățile competente, un document emis pe numele lor, care să ateste statutul acestora de solicitant de azil sau care să ateste că sunt autorizați să rămână pe teritoriul statului membru cât timp cererea lor este în așteptare sau în curs de examinare.

În cazul în care titularul nu este liber să circule pe întreg teritoriul sau pe o parte a teritoriului statelor membre, documentul atestă, de asemenea, acest lucru.

(2) Statele membre pot exclude aplicarea prezentului articol atunci când solicitantul de azil este în detenție și în timpul examinării unei cereri de azil prezentate la frontieră sau în cadrul unei proceduri de stabilire a dreptului solicitantului de azil de a intra legal pe teritoriul unui stat membru. În cazuri specifice, în timpul examinării cererii de azil, statele membre pot furniza solicitanților alte documente echivalente cu documentul menționat la alineatul (1).

(3) Documentul menționat la alineatul (1) nu atestă neapărat identitatea solicitantului de azil.

(4) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a furniza solicitanților de azil documentul menționat la alineatul (1), care trebuie să fie valid în toată perioada în care aceștia sunt autorizați să rămână pe teritoriul sau la frontiera statului membru în cauză.

(5) Statele membre pot furniza solicitanților de azil un document de călătorie, atunci când aceștia trebuie să fie prezenți în alt stat din motive umanitare grave.

Articolul 7

Șederea și libertatea de circulație

(1) Solicitanții de azil pot circula liber pe teritoriul statului membru gazdă sau în interiorul unei zone care le-a fost stabilită de acest stat membru. Zona stabilită nu aduce atingere sferei inalienabile a vieții private și oferă suficientă libertate de acțiune pentru a garanta accesul la toate avantajele prevăzute de prezenta directivă.

(2) Statele membre pot stabili locul reședinței solicitantului de azil, din motive de interes public sau de ordin public sau, după caz, în vederea examinării rapide și a monitorizării eficiente a cererii acestuia.

(3) Atunci când se dovedește a fi necesar, din motive juridice sau de ordine publică, de exemplu, statele membre pot obliga un solicitant să rămână într-un loc stabilit, în conformitate cu legislația internă a acestora.

(4) Statele membre pot prevedea că, pentru a beneficia de condițiile materiale ale primirii, solicitanții trebuie să-și aibă efectiv reședința într-un loc determinat, stabilit de statele membre. Deciziile respective, care pot fi cu caracter general, sunt adoptate de la caz la caz și se întemeiază pe legislația internă.

(5) Statele membre prevăd posibilitatea de a acorda solicitanților de azil o autorizație temporară de a părăsi locul de reședință prevăzut la alineatele (2) și (4) și/sau zona care le-a fost atribuită, prevăzută la alineatul (1). Deciziile se iau de la caz la caz, obiectiv și imparțial și sunt motivate în cazul în care sunt negative.

Solicitantul nu trebuie să ceară o autorizație pentru a se prezenta în fața autorităților și instanțelor, în cazul în care prezența sa este necesară.

(6) Statele membre cer solicitanților de azil să le comunice autorităților competente adresa lor și să le notifice orice schimbare de adresă în cel mai scurt timp.

Articolul 8

Famiile

În cazul în care acordă solicitantului o locuință, statele membre iau măsurile necesare pentru a menține, pe cât posibil, unitatea familiei care este prezentă pe teritoriul lor. Măsurile respective sunt puse în aplicare cu acordul solicitanților de azil.

Articolul 9

Examenle medicale

Statele membre pot prevedea obligația solicitanților de a se supune unui examen medical, din motive de sănătate publică.

Articolul 10

Școlarizarea și educația minorilor

(1) Statele membre acordă copiilor minori ai solicitanților de azil și solicitanților de azil minori accesul la sistemul educațional, în condiții similare celor prevăzute pentru resortisanții statului membru gazdă, cât timp nu se execută o măsură de expulzare a acestora sau a părinților lor. Educația poate fi furnizată în centrele de cazare.

Statele membre pot stipula că acest acces trebuie să fie limitat la sistemul educațional de stat.

Sunt considerați minori persoanele cu o vârstă inferioară vârstei majoratului legal din statul membru în care a fost depusă sau se examinează cererea de azil. Statele membre nu pot interzice accesul la studiile secundare, pentru singurul motiv că minorul a ajuns la vârsta majoratului.

(2) Accesul la sistemul educațional nu poate fi amânat cu mai mult de trei luni de la data prezentării cererii de azil a minorului sau a părinților acestuia. Perioada respectivă poate fi prelungită la un an, atunci când se furnizează o educație specifică, în vederea facilitării accesului la sistemul educațional.

(3) În cazul în care accesul la sistemul educațional prevăzut la alineatul (1) nu este posibil din cauza situației specifice a minorului, statul membru poate propune alte modalități de educație.

Articolul 11

Ocuparea forței de muncă

(1) Statele membre stabilesc o perioadă, începând cu data depunerii cererii de azil, în care solicitantul nu are acces la piața muncii.

(2) În cazul în care nu s-a luat nici o decizie în primă instanță timp de un an de la prezentarea cererii de azil și această întârziere nu-i poate fi imputată solicitantului, statele membre decid în ce condiții se acordă solicitantului accesul la piața muncii.

(3) Accesul la piața muncii nu poate fi refuzat în perioada exercitării căilor de atac, atunci când acțiunea împotriva unei decizii negative adoptate printr-o procedură normală are efect suspensiv, până la notificarea unei decizii negative privind calea de atac.

(4) Din motive legate de politica pieței muncii, statele membre pot acorda prioritate cetățenilor Uniunii și resortisanților statelor părți la Acordul privind Spațiul Economic European, precum și resortisanților legali din țările terțe.

Articolul 12

Formarea profesională

Statele membre pot autoriza accesul solicitanților de azil la formarea profesională, indiferent dacă aceștia au sau nu acces la piața muncii.

Accesul la o formare profesională în legătură cu un contract de muncă depinde de posibilitatea solicitantului de a avea acces la piața muncii, în conformitate cu articolul 11.

Articolul 13

Normele generale privind condițiile materiale de primire și îngrijirile medicale

(1) Statele membre se asigură că solicitanții de azil au acces la condițiile materiale de primire din momentul prezentării cererii lor de azil.

(2) Statele membre adoptă dispoziții privind condițiile materiale de primire pentru a garanta un nivel de trai adecvat pentru sănătatea solicitanților și pentru a le asigura subzistența.

Statele membre se asigură că nivelul de trai respectiv este garantat în cazul persoanelor cu nevoi speciale, în conformitate cu articolul 17, precum și în cazul persoanelor aflate în detenție.

(3) Statele membre pot subordona acordarea în totalitate sau parțială a condițiilor materiale de primire și a îngrijirilor medicale condiției ca solicitanții să nu dispună de mijloace suficiente pentru a avea un nivel de trai adecvat pentru sănătate și pentru asigurarea subzistenței acestora.

(4) Statele membre pot pretinde solicitanților să suporte sau să contribuie la costul condițiilor materiale de primire și al îngrijirilor medicale prevăzute în prezenta directivă, în conformitate cu alineatul (3), în cazul în care aceștia au resurse suficiente, de exemplu, în cazul în care aceștia au muncit o perioadă rezonabilă.

În cazul în care se dovedește că un solicitant dispunea de resurse suficiente pentru a acoperi condițiile materiale de primire și îngrijirile medicale la data la care aceste nevoi fundamentale au fost acoperite, statele membre îi pot cere solicitantului rambursarea.

(5) Condițiile de primire materiale pot fi furnizate în natură sau sub formă de alocații financiare sau tichete, sau prin combinația acestor forme.

Atunci când statele membre oferă condițiile materiale de primire sub formă de alocații financiare sau de tichete, valoarea acestora din urmă este fixată în conformitate cu principiile definite în prezentul articol.

Articolul 14

Modalitățile condițiilor materiale de primire

(1) Atunci când cazarea se acordă în natură, aceasta trebuie să fie sub una din următoarele forme sau într-o combinație a acestora:

- (a) localuri folosite pentru cazarea solicitanților pe durata examinării cererii de azil prezentate la frontieră;
- (b) centre de cazare oferind un nivel de trai adecvat;
- (c) case, apartamente, hoteluri private sau alte localuri adaptate pentru cazarea solicitanților.

(2) Statele membre se asigură că solicitanții cărora li se acordă una dintre formele de cazare prevăzute la alineatul (1) literele (a), (b) și (c):

- (a) beneficiază de protecția vieții lor de familie;
- (b) au posibilitatea de a comunica cu rudele lor, cu consilierii juridici, cu reprezentanții Înaltului Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICONUR) și cu organizațiile neguvernamentale (ONG) recunoscute de statele membre.

Statele membre acordă o atenție deosebită prevenirii violenței în interiorul localurilor și centrelor de cazare prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (b).

(3) Statele membre se asigură că, după caz, copiii minori ai solicitanților sau solicitanții minori sunt cazați cu părinții lor sau cu membrul adult al familiei responsabil pentru aceștia, prin lege sau cutumă.

(4) Statele membre se asigură că solicitanții de azil nu sunt transferați de la un loc de cazare la altul decât atunci când este absolut necesar. Statele membre dau posibilitatea solicitanților de a-și informa consilierii juridici cu privire la transferul lor la o nouă adresă.

(5) Persoanele care lucrează în centrele de cazare au o formare profesională corespunzătoare și au obligația de a respecta principiul confidențialității, prevăzut în dreptul intern, în ceea ce privește informațiile la care au acces datorită muncii lor.

(6) Statele membre pot implica solicitanții de azil în gestionarea resurselor materiale și a unor aspecte nemateriale ale vieții din centrul de cazare, prin intermediul unui comitet sau consiliu consultativ reprezentativ al persoanelor cazate în centrul respectiv.

(7) Consilierii juridici ai solicitanților de azil și reprezentanții ICONUR sau ai ONG-urilor care acționează în numele acestora și sunt recunoscute de statul membru în cauză pot avea acces la centrele de cazare și la alte localuri de cazare a solicitanților de azil, pentru a le acorda asistență acestora. Nu se pot impune limite acestui acces decât pentru motive de siguranță a localurilor și centrelor de cazare, precum și a solicitanților de azil.

(8) În ceea ce privește condițiile materiale de primire, statele membre pot stabili, cu titlu excepțional, și alte forme decât cele prevăzute în prezentul articol, pentru o perioadă rezonabilă, cât mai scurtă posibil, atunci când:

- este necesară o primă evaluare a nevoilor speciale ale solicitantului;
- condițiile materiale de primire prevăzute în prezentul articol nu sunt disponibile într-o anumită zonă geografică;
- capacitățile de cazare disponibile în mod obișnuit sunt temporar epuizate;
- solicitantul de azil se află în detenție sau la un punct la frontieră, într-un local pe care nu-l poate părăsi.

Aceste condiții diferite satisfac, în oricare dintre cazuri, nevoile fundamentale.

Articolul 15

Îngrijirile medicale

(1) Statele membre se asigură că solicitanții primesc îngrijirile medicale necesare, care includ, cel puțin, îngrijirile de urgență și tratamentul de bază al bolilor.

(2) Statele membre acordă asistența medicală sau de alt tip necesară solicitanților cu nevoi speciale.

CAPITOLUL III

LIMITAREA SAU RETRAGEREA BENEFICIULUI CONDIȚIILOR DE PRIMIRE

Articolul 16

Limitarea sau retragerea beneficiului condițiilor de primire

(1) Statele membre pot limita sau retrage beneficiul condițiilor de primire în următoarele cazuri:

(a) atunci când un solicitant de azil:

- părăsește locul de reședință stabilit de autoritatea competentă, fără să o fi informat pe aceasta sau, în cazul în care este necesar, fără să fi obținut permisiunea acesteia sau
- nu-și respectă obligația de a se prezenta autorităților, nu răspunde solicitărilor de a furniza informații sau nu participă la întâlnirile personale în legătură cu procedura de azil, într-un termen rezonabil stabilit de dreptul intern sau
- a făcut deja o altă cerere în același stat membru.

Atunci când solicitantul este găsit sau se prezintă de bună voie autorităților competente, se ia o decizie motivată în mod corespunzător, fondată pe motivele dispariției acestuia, în ceea ce privește restabilirea beneficiului acordării anumitor sau tuturor condițiilor de primire;

(b) atunci când un solicitant de azil a ascuns faptul că dispune de resurse financiare și, prin urmare, a beneficiat în mod necorespunzător de condițiile materiale de primire.

În cazul în care se dovedește că un solicitant dispunea de resurse suficiente pentru a-și acoperi condițiile materiale de primire și îngrijirile medicale la data la care aceste nevoi de bază i-au fost acoperite, statele membre îi pot cere rambursarea.

(2) Statele membre pot refuza condițiile de primire în cazurile în care un solicitant de azil nu a putut demonstra că cererea de azil a fost depusă în cel mai rezonabil timp posibil de la data sosirii sale în statul membru în cauză.

(3) Statele membre pot stabili sancțiunile aplicabile încălcărilor grave ale regulilor centrelor de cazare sau comportamentului deosebit de violent.

(4) Deciziile de limitare, retragere sau refuz al beneficiului condițiilor de primire sau sancțiunile menționate la alineatele (1), (2) și (3) se iau, de la caz la caz, obiectiv și imparțial și sunt motivate. Deciziile respective sunt fondate pe situația particulară a persoanei

în cauză, în special în cazul persoanelor menționate la articolul 17, ținând cont de principiul proporționalității. Statele membre asigură în orice situație accesul la îngrijirile medicale de urgență.

(5) Statele membre se asigură că nu sunt limitate sau retrase condițiile materiale de primire înainte de adoptarea unei decizii negative.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII PRIVIND PERSOANELE CU NEVOI SPECIALE

Articolul 17

Principiu general

(1) În legislația internă de transpunere a dispozițiilor capitolului II privind condițiile materiale de primire și îngrijirile medicale, statele membre țin seama de situația specială a persoanelor vulnerabile, precum minorii, minorii neînsoțiți, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă, femeile însărcinate, părinții singuri cu copii minori și persoanele care au fost supuse torturilor, violurilor sau altor forme grave de violență psihologică, psihică sau sexuală.

(2) Alineatul (1) nu se aplică decât persoanelor ale căror nevoi speciale au fost constatate în urma unei evaluări individuale a situației lor.

Articolul 18

Minorii

(1) Interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial pentru statele membre, cu ocazia transpunerii dispozițiilor prezentei directive referitoare la minori.

(2) Statele membre asigură minorilor care au fost victime ale oricărei forme de abuz, neglijență, exploatare, tortură, tratamente crude, inumane și degradante sau ale unor conflicte armate, accesul la servicii de reabilitare; ele asigură acordarea pentru victime a îngrijirilor de sănătate mintală adecvate și după caz, a asistenței calificate.

Articolul 19

Minorii neînsoțiți

(1) Statele membre adoptă cât mai repede posibil măsurile necesare pentru a asigura reprezentarea necesară a minorilor neînsoțiți de către un tutore legal sau, dacă este necesar, de către un organism însărcinat cu sprijinirea și asigurarea bunăstării minorilor, sau orice formă corespunzătoare de reprezentare. Autoritățile competente evaluează periodic situația acestor minori.

(2) Minorii neînsoțiți care prezintă o cerere de azil sunt plasați, de la data la care sunt admiși pe teritoriul respectiv până la data la care trebuie să părăsească statul membru în care a fost prezentată sau este examinată cererea de azil:

- (a) cu membrii adulți ai familiilor lor;
- (b) într-o familie gazdă;
- (c) în centre de cazare specializate pentru primirea minorilor;
- (d) în alte locuri de cazare adecvate pentru minori.

Statele membre pot plasa minorii neînsoțiți în vârstă de minimum 16 ani în centre de cazare destinate solicitanților de azil adulți.

Pe cât posibil, frații și surorile din aceeași familie sunt ținuti împreună, ținând cont de interesul superior al minorului în cauză și, în special, de vârsta și gradul de maturitate al acestuia. În cazul minorilor neînsoțiți, schimbările de rezidență sunt limitate pe cât posibil.

(3) În interesul superior al minorului neînsoțit, statele membre încearcă să-i găsească cât mai repede posibil pe membrii familiei acestuia. În cazurile în care integritatea fizică sau viața unui minor sau a apropiaților săi ar putea fi amenințate, în special în cazul în care au rămas în țara de origine, colectarea, prelucrarea și difuzarea informațiilor privind persoanele respective trebuie să fie făcute confidențial, pentru a evita punerea în pericol a siguranței acestora.

(4) Personalul care se ocupă de minorii neînsoțiți a avut sau are o formare profesională corespunzătoare, ținând cont de nevoile acestora și are obligația de respectare a principiului confidențialității, prevăzut în dreptul intern, în ceea ce privește informațiile la care are acces datorită muncii sale.

Articolul 20

Victimele torturii sau violenței

Statele membre se asigură, după caz, că persoanele care au suferit torturi, violuri sau alte forme de violență gravă, primesc tratamentul necesar pentru prejudiciile cauzate de actele respective.

CAPITOLUL V

CĂI DE ATAC

Articolul 21

Căi de atac

(1) Statele membre se asigură că deciziile negative cu privire la acordarea avantajelor prevăzute în prezenta directivă sau deciziile adoptate în temeiul articolului 7 care afectează în mod individual solicitanții de azil pot face obiectul unei căi de atac în cadrul procedurilor prevăzute în dreptul intern. Cel puțin în ultimă instanță, este prevăzută posibilitatea unor căi de atac în fața unui organism judiciar.

(2) Procedurile de acces la asistența juridică în asemenea cazuri sunt stabilite în dreptul intern.

CAPITOLUL VI

MĂSURI PENTRU CREȘTEREA EFICIENȚEI SISTEMULUI DE PRIMIRE

Articolul 22

Cooperarea

Statele membre informează periodic Comisia despre datele privind numărul de persoane, în funcție de vârstă și sex, care beneficiază de condițiile de primire, și îi furnizează acesteia informații complete despre tipul, numele și formatul documentelor menționate la articolul 6.

Articolul 23

Sistemul de orientare, de monitorizare și control

Statele membre se asigură că sunt stabilite măsuri pentru orientarea, monitorizarea și controlul corespunzătoare ale condițiilor de primire, respectând structura constituțională a acestora.

Articolul 24

Personalul și resursele

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru ca autoritățile și celelalte organizații care pun în aplicare prezenta directivă să beneficieze de formarea de bază necesară, ținând cont de nevoile solicitanților de azil de ambele sexe.

(2) Statele membre alocă resursele necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor de drept intern adoptate pentru transpunerea prezentei directive.

CAPITOLUL VII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 25

Rapoarte

Până la 6 august 2006, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea prezentei directive și propune, după caz, modificările necesare.

Până la 6 februarie 2006, statele membre transmit Comisiei orice informație necesară pentru pregătirea raportului, inclusiv datele statistice prevăzute la articolul 22.

După prezentarea raportului, cel puțin o dată la cinci ani, Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului privind aplicarea prezentei directive.

*Articolul 26***Transpunerea**

(1) Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 6 februarie 2005. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o referire la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea referire la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei referiri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele dispozițiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

*Articolul 27***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 28***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Bruxelles, 27 ianuarie 2003.

Pentru Consiliu

Președintele

G. PAPANDREOU
